

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-103

11.2.2019

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Snøpress – plutselig skade – unntak for råte og konstruksjonsfeil.

Deler av sikredes driftsbygning raste sammen den 18.2.18. I tiden før skaden inntraff hadde det kommet store mengder snø som hadde lagt seg på taket. Av takstrapporten gikk det frem at hovedårsaken for sammenrasningen var råteskader i bærende konstruksjoner, og at snømengden på taket var den utløsende faktoren. Selskapet anførte at skaden ikke var dekningsmessig ettersom skadens hovedårsak var råteskader i konstruksjonen, og viste til at det var det gjort unntak for skader som skyldtes råte i vilkårene. Sikrede anførte at skaden var dekningsmessig ettersom snøpress måtte anses som hovedårsaken for skadene. Videre forklarte sikrede at han var syk i perioden for det store snøfallet, og dermed ikke hadde mulighet til å fjerne snø fra taket. Nemnda kom til at unntaket for skade som skyldes råte, kom til anvendelse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kostnader til riving kr 250 000, utbedringskostnader er ikke opplyst.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på driftsbygning som raste sammen.

Sikrede har forsikring med følgende dekning:

Dekkes

- **Riving, rydding**, lagring, bortkjøring og destruksjon av verdiløse rester

Hvilke skader?

- Plutselig og uforutsett skade

Dekkes ikke

- Skade som skyldes (..) sopp eller soppsporer
råte (..)

- Material-/dimensjonerings-, konstruksjonsfeil eller feil montasje/utførelse, samt skader som følge av dette

Sikredes driftsbygning kollapset og sikrede henvendte seg til selskapet som rekvirerte takstmann T. T besiktiget skadene og utformet skaderapport hvor det bl.a. heter:

Øvrig informasjon om objektet

Både yttertaket, tak konstruksjonen, yttervegger bærer preg av å være fra byggeåret 1909

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

Det har til nå vært en av de kraftigste snøvinterene siden 1958. (Sikrede) har ikke fjernet noe snø av uthustaket. Han sier han har vært syk med helvetesild og har ikke hatt mulighet for å skuffe av taket. Han begynte å skuffe noe av taket på våningshuset. Jeg mener ut ifra det jeg har sett på skadestedet at hovedårsaken er råteskader i de bærende konstruksjonene med snø belastningen som den utløsende faktoren.

Skadeomfang

Høyløa på Ca 75m² er total skadet.

Oppsummering

Jeg har orientert (sikrede) om at jeg mener at tilstanden på uthuset er dårlig. Jeg mener at levetiden på uthuset nærmest er utløpt og at elde og slitasje i snitt er ca 95%. Dette er store svekkelser i både gulver, vegger og tak. (Sikrede) aksepterte min vurdering. Han ønsker ikke å gjenoppføre tilsvarende. Han ønsker å rive hele uthuset. Han ønsker å få noe hjelp til denne rive jobben. Jeg mener at kostnadene med å rive hele uthuset koster ca 250000kr eks mva

Jeg mener at endring i avkastningsverdien før og etter skaden er ca 100000kr.

Tung våt snø fra 15 januar til 3 februar. Ca 230mm. Så kom neste store snøfall 9 februar til 20 februar Ca 100mm. Snø dybde på slett mark Ca 150cm med tildels tung isete snø i bunnen.

Selskapet avslo dekning på bakgrunn av rapporten. Sikrede anmodet selskapet om en ny vurdering av saken. Selskapet rekvirerte deretter takstmann T til å foreta en ny befaring og utforme en revidert skaderapport. Den reviderte rapporten har følgende omtale av skadeårsaken:

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?

(..)

Befaringen 25 april 2018: snøen var omtrent borte og det var enklere å se hendelsesforløpet. Råteskadene i de bærende trekonstruksjonene har utviklet seg over mange, mange år. Årsakene til råte angrepene mener jeg kommer av flere og flere lekkasjer gjennom yttertaket. Regnvann har rent ned på undertaket som består av på bord og under bord som igjen har ført til råteskader. I tillegg har overgangen fra tørt høy til silo for som er vått bidradd til mye svertesopper i hele tak konstruksjonen. Disse fuktbidragene har vekket byggets bæreevne over tid.

(..)

En tilleggs årsak som har bidradd til å svekke konstruksjonen betydelig i den skadede delen er i følge (Sikrede) noe som er blitt gjort før han overtok gården. Jeg oppdaget at undergurtene på de to sydligste bukkene var kappet av og fjernet. Undergurten er med på å holde bygget sammen. (..) Ca i 1980 monterte (Sikrede) en kraftig lastestropp på hver de to bukkene som har blitt svekket på en uheldig måte. (Sikrede) gjorde dette da han så at ytterveggen mot øst begynte å pose ut. Laste stroppene har bidradd til å holde bygget sammen. Jeg mener at denne delen av bygget ut ifra alle svekkelsene ikke kunne tåle mer en max 50kg/m². Jeg mener at det på deler at taket kan ha vært opp imot 250kg/m² med snølast. Råteskadene i de bærende konstruksjonene og den uheldige konstruksjon svekkelsen på to undergurter innebærer at taket tåler langt mindre enn det er dimensjonert for. Jeg mener disse svekkelsene i konstruksjonen er en hovedårsak til at deler av bygget kollapset. Byggets bæreevne har blitt svekket betydelig over tid.

Snøtyngden i vinter er den utløsende årsaken til sammen bruddet.

Selskapet opprettholdt sitt standpunkt på bakgrunn av den reviderte rapporten og avslo dekning fordi råteskader og svekkelser i konstruksjonen var hovedårsaken til skaden. Videre viste selskapet til at skade som skyldes råte, er unntatt dekning.

Sikrede krever dekning for skadene, herunder krav om dekning for riving av bygget på kr 250 000. Sikrede anfører at snøtyngden var hovedårsaken til at driftsbygningen raste sammen og viser til at den aktuelle bygningen hadde stått i over hundre år og tålt ordinært snøfall. Bygg oppført før 1980 skal tåle inntil 50 cm tørr og 40 cm våt snø. Bygg oppført etter dagens stand skal tåle inntil 120 cm tørr og 90 cm våt snø. Sikrede anførte at snømengden som lå på taket ved sammenrasning overskred det som er tålegrensen for bygg som er oppført etter dagens standard. Sikrede hadde ikke anledning til å måke taket på bygningen i den aktuelle perioden ettersom han var syk.

Sikrede anfører videre at "riving og rydding" er omfattet av vilkårene, og driftsbygningen måtte rives som en følge av skadene. Denne dekningen gjelder uavhengig av om skaden er omfattet av vilkårene.

Selskapet avviser kravet, og anfører at skaden ikke er omfattet av forsikringsavtalen. Selskapet viser til takstrapporten, hvor det fremgår at skadens hovedårsak var råte i bærende konstruksjoner som har utviklet seg over tid. Videre hadde takstmannen påvist svekkelser i

konstruksjonen. Snøtyngden på taket måtte anses for å være den utløsende årsaken. Skaden hadde dermed ikke oppstått "plutselig og uforutsett", og det var gjort unntak for skader som skyldes "råte".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skader på driftsbygning.

Sikrede har forsikring med følgende dekning:

Dekkes

- **Riving, rydding**, lagring, bortkjøring og destruksjon av verdiløse rester

Hvilke skader?

- Plutselig og uforutsett skade

Dekkes ikke

- Skade som skyldes (..) sopp eller soppspor
røte (..)

- Material-/dimensjonerings-, konstruksjonsfeil eller feil montasje/utførelse, samt skader som følge av dette

Forsikringen omfatter "plutselig" skade. Den aktuelle bygningen raste sammen, og dette må regnes som en plutselig skade.

Forsikringen har imidlertid unntak for skade som skyldes "råte". Den siste taksten har følgende kommentar til skadeårsaken:

Befaringen 25 april 2018: snøen var omtrent borte og det var enklere å se hendelsesforløpet. Råteskadene i de bærende trekonstruksjonene har utviklet seg over mange, mange år. Årsakene til råte angrepene mener jeg kommer av flere og flere lekkasjer gjennom yttertaket. Regnvann har rent ned på undertaket som består av på bord og under bord som igjen har ført til råteskader. I tillegg har overgangen fra tørt høy til silo for som er vært bidradd til mye svertesopper i hele tak konstruksjonen. Disse fuktbidragene har vekket byggets bæreevne over tid.

.....

Råteskadene i de bærende konstruksjonene og den uheldige konstruksjon svekkelsen på to undergurter innebærer at taket tåler langt mindre enn det er dimensjonert for. Jeg mener disse svekkelsene i konstruksjonen er en hovedårsak til at deler av bygget kollapset. Byggets bæreevne har blitt svekket betydelig over tid. Snøtyngden i vinter er den utløsende årsaken til sammen bruddet.

Nemnda forstår rapporten slik at sammenrasingen er en følge av et samvirke mellom råteskader, svekkelser i konstruksjonen og snøtyngde. Forsikringen unntar skade "som skyldes ... råte". Unntaket forutsetter at råte er en nødvendig årsak til skaden, men sier ingenting om andre årsaker. Etter ordlyden gjelder det uavhengig av om skaden materialiserer seg plutselig og også uansett om andre årsaker har samvirket til skaden. Når et slikt uttrykkelig unntak knyttes direkte til den ansvarsbærende klausulen, tilsier dette at råteskader er unntatt selv om de utløses av en fare som er omfattet av forsikringen. Råte i konstruksjonen innebærer at taket tåler langt mindre snø enn det er dimensjonert for, og medfører dermed en betydelig økning i risikoen for snøtyngdeskader. Unntaket for råte innebærer at selskapet ikke har tatt hensyn til en slik risikoøkning ved premieberegningen. Sikrede har heller ingen berettiget forventning om dekning når råterisikoen er uttrykkelig unntatt, jf. FinKN-2012-474.

Sikrede anfører at utgifter til riving og rydding må dekkes uavhengig av om skaden er omfattet av forsikringen. Dekning for riving og rydding gjelder tapsposter, og må være en følge av en skade som er omfattet av forsikringen. Slike utgifter er derfor ikke omfattet av forsikringen hvis skaden er unntatt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Hanne Kvalshaug (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).